

HISTORISCH PLATFORM ROERMOND NIEUWSBRIEF

J A A R G A N G 15, N U M M E R 1 – april 2019

Woensdag 22 mei 2019 vindt in **het Royal Theater, Hamstraat** de zestiende jaarlijkse bijeenkomst plaats van het Historisch Platform Roermond. Dit platform biedt onderzoekers en geïnteresseerden de mogelijkheid voor uitwisseling van ideeën, onderzoeksvragen, tips, presentaties en initiatieven op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis. Het platform, gedragen door het Gemeentearchief, wil daarmee de effectiviteit en de publicatie van onderzoeken vergroten.

Belangstellenden zijn van harte welkom het Historisch Platform bij te wonen op woensdag 22 mei om **19.30 uur**. Deze avond is gratis toegankelijk. Consumpties zijn voor eigen rekening.

A.u.b. aanmelden vóór woensdag 22 mei: gemeentearchief@roermond.nl t.a.v. HPR of gericht aan Swalmerstraat 12, 6041 CX Roermond. Vergeet dus niet woensdag 22 mei in uw agenda te reserveren!

Het programma is als volgt:

- 19.15 uur Ontvangst met een (gratis) kopje koffie of thee
- 19.30 uur Welkomstwoord door avondvoorzitter
- 19.35 uur 'Stoltzenberg: een Familieverkenning van Depot tot Grafkapel', door Léon Gilissen
- 19.55 uur 'Marten Stams (ca. 1565 - 1625), een glasschilder met karakter', door Gerard van de Garde
- 20.15 uur 'Historie in Virtual- en Augmented Reality', door Ron Puts
- 20.25 uur Pauze
- 20.45 uur 'Van veer naar toetsenbord - De nieuwe websites van het Cuypershuis, Historiehuis en Gemeentearchief', door Saskia Mouchart
- 20.55 uur 'Archeologie van de Tweede Wereld Oorlog in de regio Roermond', door Dwayne Beckers
- 21.15 uur 'De Joseph Cuypers Collectie', door Bernadette Van Hellenberg Hubar
- 21.35 uur Sluiting door avondvoorzitter

Het Historisch Platform Roermond

Roermond is een stad met een rijk verleden, maar dat wist u natuurlijk. U, als historisch geïnteresseerde, bent van harte uitgenodigd deze avond bij te wonen. Wij, van het Gemeentearchief Roermond, vertellen u graag over lokale geschiedenis in de vorm van korte lezingen door onze onderzoekers.

Dit platform is met nadruk géén genootschap of vereniging, maar een open ontmoetingsplaats die de mogelijkheid biedt om ideeën uit te wisselen, onderzoeksvragen voor te leggen en samenwerkingsverbanden te initiëren. Een plaats waar ruimte is voor

discussie, presentatie en initiatieven op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis op verschillende terreinen en niveaus.

“De Beatrixmijn op de Meinweg”

Drs. Luc Wolters

Staatsmijn Beatrix. Gemiste kans of zegen?

De in juni verschenen bronnenstudie legt de voorgeschiedenis van de Beatrixmijn bloot, van het in kaart brengen van de voorhanden kolen, de consortia die wilden ontginnen en de eerste mijnhype tot het sneuvelen van alle vooroorlogse plannen. In 1949 nam de minister het besluit dat de Staatsmijnen de nieuwe mijn zouden bouwen. De aanleg van de Staatsmijn Beatrix behelsde vele beloften. Deze zou bij Herkenbosch in natuurgebied de Meinweg komen te liggen. Het moest de grootste mijn van Nederland en de modernste van Europa worden, die aan tenminste 3.500 werknemers emplooi zou gaan bieden. Om dit mogelijk te maken in deze tamelijke uithoek van het land, waren nieuwe infrastructuur, veel nieuwe huizen en sociale voorzieningen nodig. De streekontwikkeling werd tot in de ministerraad bediscussieerd. De gebruikte boormethode was een technisch hoogstandje. Na het schrappen van de mijnplannen in 1962 waren er protesten, maar de Roerstreek krabbelde weer op.

FOTOBIJSCHRIFT: Vooraan één van de boren die met de takels boven het schachtgat onder de toren gebracht werd. RHCL, Collectie Staatsmijnen/DSM.

“Een pelgrimsreis in de 17de eeuw”

Luc Mol

Op 16 september 1674 vertrekt pastoor Guilhelmi op pelgrimsreis naar Rome. Bijna een jaar later keert hij terug in zijn woonplaats Maasniel, bij Roermond.

De pastoor schrijft een boek over de voorbereidingen, reisroute, overnachtingen, bezienswaardigheden en soms angstaanjagende belevenissen. Bedoeld als reisgids voor pelgrims die naar Rome willen reizen én voor mensen die graag reisverhalen lezen.

“De Roomse pelgrim” is nu herschreven in hedendaags Nederlands. Foto's, landkaartjes, verklaringen en opmerkingen zijn toegevoegd om er een begrijpelijk en vlot leesbaar boek van te maken. Verbaas je over de totaal andere wereld waarin de pastoor zijn pelgrimstocht maakte. Geniet van de grappige en soms ook serieuze verzen en van de alledaagse én bijzondere verhalen.

Ga terug in de tijd en voel zelf wat de diepgelovige pastoor meemaakte tijdens deze bijzondere reis!

“De spoorlijn Maastricht-Roermond-Venlo”

Vincent Freriks

Na een aarzelende start werd vanaf 1860 werk gemaakt met de aanleg van een samenhangend spoorweginet in Nederland. De Staatslijn E zou Maastricht via Roermond, Venlo en Eindhoven met Breda verbinden. Voor de aanleg van de lijn werden bij de firma Giesbers & Van Deun aan Buitenop in Roermond de eerste normaalsporige stoomlocomotieven van Nederland gebouwd. Zij droegen de namen “Thorbecke” en

“Voorwaarts”. Vóór 1847 was wel een aantal breedspoorlocomotieven gebouwd. Helaas kwam het niet tot vervolgoorders voor Giesbers & Van Deun, de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen (SS) bestelde haar locomotieven in Engeland.

Spoorweggeschiedenis werd ook geschreven door Mathieu Cordang uit Swalmen. Hij had een weddenschap afgesloten dat hij per fiets sneller van Maastricht naar Roermond kon rijden dan de trein, en dat terwijl de spoorweg twee kilometer korter was. Hij bereikte Roermond 7 minuten eerder dan de sneltrein en had gemiddeld 48,197 km/h gefietst. Mathieu Cordang is de enige inwoner van de gemeente Roermond die het Guinness Book of Records heeft gehaald. In 1894 vestigde hij een wereldrecord op de 1000 kilometer, in 1899 vestigde hij een nieuw record door in 24 uur 1000,120 kilometer te fietsen. Beide records zijn nooit meer geëvenaard.

“t Vrijveld in beeld”

Eric Brugman

In de openingszin van het eerste bijbelboek Genesis, over de schepping van de aarde, lezen we: “In den beginne was de aarde woest en leeg.” Het Vrijveld was daarop geen uitzondering. Vanaf het einde van de negentiende eeuw ontwikkelde dit gebied zich immers van een open veld tot een van de eerste uitbreidingswijken van Roermond.

Zijn geschiedenis gaat echter veel verder terug en daarom wordt in 2015, het jaar waarin Buurtvereniging ‘t Vrijveld haar dertigjarige jubileum viert, door enkele buurtbewoners het idee opgevat om deze rijke historie samen met de mensen uit de buurt in kaart te brengen en op te tekenen. In de maanden die volgen brengen de initiatiefnemers heel wat uren in het Gemeentearchief door en worden overal in de wijk oude schoenendozen en antieke koffieblikken gelicht. Dat levert een schat aan informatie, foto’s en verhalen op die samen de basis voor een boek vormen.

“t Vrijveld in beeld” is een bijzondere kroniek geworden die je op een toegankelijke en verbeeldende manier langs ruim zeventig eeuwen lokale, nationale en soms zelfs internationale geschiedenis leidt. Daarin kun je je niet alleen verwonderen over de vondst van een mysterieuze prehistorische sierbijl en meerdere Romeinse crematiegraven, maar ook ontdek je waarom Willem van Oranje in juli 1572 met maar liefst 20.000 huurlingen door het Vrijveld trok. Verderop in het boek ontvouwen zich de ambitieuze maar nooit uitgevoerde uitbreidingsplannen van Jos Cuypers (de zoon van) en Frans Dupont voor het “Roermondsche Veld” en maak je kennis met de vele interessante figuren die in het Vrijveld hebben gewoond of nog altijd wonen. Terloops spot je de enige echte Hindenburg die op 11 augustus 1936 tijdens zijn terugreis van Lakehurst naar Frankfurt laag boven de daken van Eigen Haard zweeft.

Mocht u vragen hebben, mail gerust: gemeentearchief@roermond.nl. A.u.b. “HPR” vermelden als onderwerp. Het Gemeentearchief is open van maandag tot en met donderdag van 09:00 uur tot 17:00 uur.

Met vriendelijke groet en hopelijk tot de 22ste. Namens de stuurgroep van het HPR, Cathy Ni Cheallaigh en Ton Hensen, gemeentearchief Roermond (tel. 359617)

Nieuws: Gemeentearchief is nu online

Ook het Cuypershuis, Historiehuis en het Gemeentearchief zijn online actief! In dit digitale tijdperk moet je mee blijven veranderen om te zorgen dat mensen allereerst weten dat je bestaat, ze geïnteresseerd blijven en je aan de steeds veranderende verwachtingen blijft voldoen.

Om deze reden zijn het Cuypershuis, Historiehuis en het Gemeentearchief samen gekomen om te kijken naar wat deze nieuwe verwachtingen zijn en hoe we hier vorm aan kunnen geven.

Hier zijn **drie** hele mooie websites uit gekomen. Websites die niet alleen op zichzelf stand praktische informatie uitdragen, maar waar ook interessante en leuke weetjes over de verschillende collecties en archieven gedeeld wordt. Ze zijn gelinkt met de verschillende social media platforms om een grotere doelgroep te bereiken en laagdrempelig informatie aan te bieden.

Bezoek de internet sites van:

www.archiefroermond.nl

www.historiehuisroermond.nl

www.cuypershuisroermond.nl

www.historieroermond.nl